Wymagania edukacyjne z geografii dla klasy 8szkoły podstawowej
oparte na *Programie nauczania geografii w szkole podstawowej – Planeta Nowa* autorstwa Ewy Marii Tuz i Barbary Dziedzic; Edycja 2024

Wymagania na poszczególne oceny				
na ocenę dopuszczającą	**na ocenę dostateczną**	**na ocenę dobrą**	**na ocenę bardzo dobrą**	**na ocenę celującą**
I. Azja				
Uczeń: • wskazuje na mapie położenie geograficzne Azji • wymienia formy ukształtowania powierzchni Azji • wymienia strefy klimatyczne Azji na podstawie mapy klimatycznej • wymienia największe rzeki Azji • wymienia strefy aktywności sejsmicznej w Azji na podstawie mapy geologicznej • wyjaśnia znaczenie terminu *wulkanizm* • odczytuje z mapynazwy największych wulkanów w Azji • wskazuje na mapie zasięg Ognistego Pierścienia Pacyfiku • wymienia czynniki przyrodnicze wpływające na rozwój rolnictwa w Azji • wymienia główne uprawy w Azji na podstawie mapy gospodarczej • określa cechy położenia Japonii na podstawie mapy ogólnogeograficznej • wymienia cechy środowiska przyrodniczego Japonii • wymienia główne uprawy w Japonii • określa cechy położenia Chin na podstawie mapy ogólnogeograficznej • lokalizuje na mapie ośrodki przemysłu zaawansowanych technologii w Chinach • wymienia główne uprawy w Chinach i opisuje ich rozmieszczenie na podstawie mapy gospodarczej • określa położenie geograficzne Indii • porównuje liczbę ludności Chin i Indii oraz odczytuje z wykresu ich prognozę • wymienia największe aglomeracje Indii i wskazuje je na mapie • wyjaśnia znaczenie terminu *slamsy* • wymienia główne rośliny uprawne	Uczeń: • opisuje linię brzegową Azji na podstawie mapy świata • charakteryzuje zróżnicowanie środowiska geograficznego Azji • przedstawia kontrasty w ukształtowaniu powierzchni terenu Azji • omawia czynniki klimatyczne kształtujące klimat Azji • omawia strefy roślinne Azji • omawia budowę wulkanu na podstawie ilustracji • wymienia typy wulkanów i podaje ich główne cechy • wskazuje na mapie obszary Azji o korzystnych i niekorzystnych warunkach do rozwoju rolnictwa • wymienia czołówkę państw azjatyckich w światowych zbiorach roślin uprawnych na podstawieinfografiki • charakteryzuje ukształtowanie powierzchni Japonii • omawia strukturę zatrudnienia w Japonii na podstawie analizy danych statystycznych • omawia warunki przyrodnicze rozwoju rolnictwa w Japonii • przedstawia cechy rolnictwa Japonii na podstawie analizy danych statystycznych • określa różnorodność cech środowiska geograficznego Chin na podstawie mapy tematycznej • omawia czynniki przyrodnicze sprzyjające osadnictwu w Chinach • przedstawia nierównomierne rozmieszczenie ludności Chin na	Uczeń: • omawia budowę geologiczną Azji na podstawie mapy tematycznej • omawia cyrkulację monsunową i jej wpływ na klimat Azji • charakteryzuje kontrasty klimatyczne i roślinne w Azji na podstawie mapy tematycznej • omawia czynniki wpływające na układ sieci rzecznej w Azji • omawia płytową budowę litosfery na podstawie map tematycznych • wyjaśnia przyczyny występowania trzęsień ziemi i tsunami w Azji • opisuje przebieg trzęsienia ziemi • omawia warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Azji • opisuje ekstremalne zjawiska klimatyczne i ich skutkiw Japonii opisuje skutki występowania tajfunówna obszarze Japonii • omawia bariery utrudniające rozwój gospodarki Japonii • omawia znaczenie i rolę transportu w gospodarce Japonii • omawia cechy gospodarki Chin • analizuje wielkości PKB w Chinach na tle innych krajów świata na podstawie danych statystycznych • charakteryzuje tradycyjne rolnictwo i warunki rozwoju rolnictwa Chin • przedstawia problemy demograficzne Indii • omawia system kastowy w Indiach • przedstawia zróżnicowanie indyjskiej edukacji • analizuje strukturę zatrudnienia i strukturę PKB Indii na podstawie	Uczeń: • analizuje azjatyckie rekordy dotyczące rzeźby terenu, linii brzegowej i hydrosferyna podstawie infografiki • omawia powstawanie Himalajów i rowów oceanicznych • przedstawia sposoby zabezpieczania ludzi przed skutkami trzęsień ziemi • omawia warunki klimatyczne w Azji wpływające na rytm uprawy ryżu • omawia znaczenie uprawy ryżu dla krajów Azji Południowo-Wschodniej • wykazuje związek między budową geologiczną a występowaniem wulkanów, trzęsień ziemi i tsunami w Japonii • analizuje źródła gospodarczego rozwoju Japonii • charakteryzuje cechy nowoczesnej gospodarki Japonii oraz rodzaje produkcji przemysłowej • uzasadnia, że gospodarka Japonii należy do najnowocześniejszych na świecie • przedstawia problemy demograficzne i społeczne Chin z uwzględnieniem przyrostu naturalnego na podstawie analizy danych statystycznych • omawia znaczenie nowoczesnych kolei w rozwoju gospodarczym Chin • omawia kontrasty etniczne, językowe i religijne w Indiach • charakteryzuje cechy gospodarki Indii i możliwości ich rozwoju • omawia znaczenie ropy naftowej w rozwoju ekonomicznym państw Bliskiego Wschodu • omawia źródła konfliktów zbrojnych i terroryzmu na Bliskim Wschodzie	Uczeń: • wyjaśnia, dlaczego na wschodnich wybrzeżach Azji występuje wiele wulkanów • udowadnia słuszność stwierdzenia, że Azja to kontynent kontrastów geograficznych • omawia wpływ budowy geologicznej na występowanie rowów tektonicznych, wulkanów, trzęsień ziemi i tsunami • ocenia skutki trzęsień ziemi dla obszarów gęsto zaludnionych • wyjaśniana podstawie mapy ogólnogeograficznej i analizy danych statystycznych, dlaczego grunty orne mają niewielki udział w strukturze użytkowania ziemi w Azji • wykazuje związki między cechami klimatu monsunowego a rytmem upraw i „kulturą ryżu” w Azji Południowo-Wschodniej • ocenia znaczenie warunków przyrodniczych i czynników społeczno-kulturowych w tworzeniu nowoczesnej gospodarki Japonii • omawia wpływ gospodarki Chin na gospodarkę światową • opisuje główne problemy indyjskiego społeczeństwa oraz przedstawia ich przyczyny • analizuje skutki występowaniakonfliktów zbrojnych na Bliskim Wschodzie

w Indiach i wskazuje na mapie tematycznej regiony ich występowania • wymienia surowce mineralne w Indiach i wskazuje na mapieregiony ich występowania • określa położenie geograficzne Bliskiego Wschodu • wymienia państwa leżące na Bliskim Wschodzie na podstawie mapy politycznej • wskazuje na mapie miejsca konfliktów zbrojnych na Bliskim Wschodzie	podstawie mapy gęstości zaludnienia • omawia główne kierunki produkcji rolnej w Chinach • omawia cechy środowiska geograficznego Półwyspu Indyjskiego • podaje przyczyny powstawania slamsów w Indiach • omawia warunki uprawy roślin w Indiach na podstawie mapy tematycznej • charakteryzuje indyjską Dolinę Krzemową • omawia cechy środowiska przyrodniczego Bliskiego Wschodu • omawia wielkość zasobów ropy naftowej na świecie i na Bliskim Wschodziena podstawie wykresu i mapy tematycznej • przedstawia cele organizacji OPEC	wykresu • charakteryzuje przetwórstwo przemysłowe Indii • omawia zróżnicowanie religijne na Bliskim Wschodzie • omawia wpływ religii nażycie muzułmanów • przedstawia znaczenie produkcji wyrobów z ropy naftowej w krajach Bliskiego Wschodu		
II. Afryka				
Uczeń: •określa położenie matematyczno--geograficzne Afryki na podstawie mapy ogólnogeograficznej •wymienia strefy klimatyczne Afryki •wymienia największe rzeki i jeziora Afryki •wymienia czynniki przyrodnicze wpływające na rozwój rolnictwa w Afryce •wymienia główne uprawy w Afryce •wymienia surowce mineralne Afryki na podstawie mapy gospodarczej •wskazuje obszary występowania surowców mineralnych na terenie Afryki •wymienia atrakcyjne turystycznie państwa Afryki •wyjaśnia różnicę między głodem a niedożywieniem •wymienia państwa w Afryce dotknięte głodem i niedożywieniem •określapołożenie geograficzne Kenii •wymienia obiekty turystyczne na terenie Kenii	Uczeń: •omawia cechy ukształtowania powierzchni Afryki •wymienia cechy różnych typów klimatu w Afryce na podstawie klimatogramów •charakteryzuje sieć rzeczną i jeziora Afryki •omawia czynniki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Afryce •charakteryzuje znaczenie chowuzwierząt w krajach Afryki •przedstawia zróżnicowanie PKB w różnych państwach Afryki na podstawie analizy danych statystycznych •omawia przemysł wydobywczy w Afryce •wskazuje państwa w Afryce dotknięte problemem głodu i niedożywienia na podstawie mapy tematycznej •analizuje niedożywienie ludności w Afryce na podstawie wykresu •przedstawia ruch turystyczny Kenii na podstawie analizy danych statystycznych	Uczeń: •omawia wpływ czynników klimatotwórczych na klimat Afryki •omawia rozmieszczenie opadów atmosferycznych w Afryce na podstawie mapy klimatycznej •omawia udział rolnictwa w strukturze zatrudnienia w wybranych państwach Afryki na podstawie wykresu •omawia gospodarkę w strefie Sahelu •omawia cechy gospodarki krajów Afryki na podstawie analizy danych statystycznych •przedstawia nowoczesne działy gospodarki Afryki •omawia rozwój i znaczenie usług w Afryce •omawia przyczyny niedożywienia ludności w Afryce •opisuje zmiany w poziomie niedożywienia ludności Afryki •wymienia obiekty w Kenii wpisane na listę dziedzictwa UNESCO •opisujewalory kulturowe Kenii na podstawie wybranych źródeł informacji	Uczeń: •omawia związek budowy geologicznej Afryki z powstawaniem rowów tektonicznych •wyjaśnia cyrkulację powietrza w strefie międzyzwrotnikowej •omawia przyczyny procesu pustynnienia w strefie Sahelu •przedstawia czynniki ograniczające rozwój gospodarki w Afryce •omawia skutki niedożywienia ludności w Afryce •omawia bariery ograniczające rozwój turystyki w Afryce •omawia walory przyrodnicze Kenii wpływające na rozwój turystyki	Uczeń: • wyjaśnia istnienie strefowości klimatyczno-roślinno-glebowej w Afryce • wyjaśnia związki między warunkami przyrodniczymi a możliwościami gospodarowania w strefie Sahelu • przedstawia rolę chińskich inwestycji na kontynencie afrykańskim • przedstawia sposoby walki z głodem ludności Afryki • określa związki między warunkami przyrodniczymi i kulturowymi a rozwojem turystyki na przykładzie Kenii
III. Ameryka Północna i Ameryka Południowa				

Uczeń: • określa położenie geograficzne Ameryki • wymienia nazwy mórz i oceanów oblewających Amerykę Północną i Amerykę Południową • wymienia największe rzeki Ameryki i wskazuje je na mapie • wyjaśnia znaczenie terminów: *tornado*, *cyklon tropikalny* • wskazuje na mapie Aleję Tornad • wymienia nazwy wybranych cyklonów tropikalnych w XXI wieku • określa położenie geograficzne Amazonii • omawia florę i faunę lasów równikowych • podaje liczbę ludności Ameryki Północnej i AmerykiPołudniowej na podstawie wykresu • wymienia główne odmiany człowieka zamieszkującegoAmerykę • wyjaśnia znaczenie terminów: *urbanizacja*, *wskaźnik urbanizacji*, *aglomeracja*, *megalopolis* • wymienia obszary słabo i gęsto zaludnione w Ameryce Północnej i AmerycePołudniowej i wskazuje je na mapie • wymienia największe miasta i aglomeracje Ameryki Północnej i Ameryki Południowej i wskazuje na mapie • określa położenie geograficzne Stanów Zjednoczonych • wyjaśnia znaczenie terminów: *produkt światowy brutto*,*technopolia* • wymienia główne działy przemysłu w Stanach Zjednoczonych • wymienia rodzaje usług wyspecjalizowanych w Stanach Zjednoczonych	Uczeń: • wymienia nazwy państw leżących w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej • podaje główne cechy ukształtowania powierzchni Ameryki • wymienia strefy klimatyczne Ameryki • omawia przyczyny powstawania tornad i cyklonów tropikalnych • podaje główne rejony występowania cyklonów tropikalnych i kierunki ich przemieszczania się • podaje cechy środowiska geograficznego Amazonii • omawia cechy klimatu Amazonii • podaje przyczyny zróżnicowania etnicznego i kulturowego Ameryki • przedstawia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej • analizuje liczbę ludności miejskiej w ogólnej liczbie ludności państw Ameryki na podstawie mapy tematycznej • opisuje cechy położenia geograficznego Stanów Zjednoczonych • wymienia czynniki wpływające na rozwój Doliny Krzemowej • omawia strukturę użytkowania ziemi w Stanach Zjednoczonych na podstawie wykresu	Uczeń: • charakteryzuje budowę geologiczną Ameryki • omawia czynniki klimatyczne wpływające na klimat Ameryki • porównuje strefy klimatyczne ze strefami roślinnymi w Ameryce • charakteryzuje wody powierzchniowe Ameryki na podstawie mapy ogólnogeograficznej • omawia mechanizm powstawania tornad i cyklonów tropikalnych • podaje przyczyny wysokich rocznych sum opadów atmosferycznych w Amazonii • opisuje piętrowość wilgotnych lasów równikowych w Amazonii • omawia wielkie migracje w historii zasiedlania Ameryki • omawia zmiany liczby ludności w Ameryce na przestrzeni lat na podstawie wykresu • omawia rozwój miast Ameryki na podstawie wybranych źródeł • podaje przykłady megalopolis w Ameryce i wskazuje je na mapie • podaje przyczyny powstawania slamsów w wielkich miastach na przykładzie AmerykiPołudniowej • omawia znaczenie przemysłu i jego kluczowe działy w Stanach Zjednoczonych • omawia cechy rolnictwa Stanów Zjednoczonych	Uczeń: • wykazuje związek ukształtowania powierzchni z budową geologiczną w Ameryce • omawia związek stref klimatycznych ze strefami roślinnymi w Ameryce • przedstawia skutki występowaniatornad i cyklonów tropikalnych w Ameryce • omawia ekologiczne następstwa wylesiania Amazonii • podaje kierunki gospodarczego wykorzystania Amazonii • przedstawia sytuację rdzennej ludności w Ameryce • przedstawia negatywne skutki urbanizacji w Ameryce • określa cechy megalopolis w Ameryce Północnej • charakteryzuje wybrane wskaźniki rozwoju gospodarczego Stanów Zjednoczonych • omawia znaczenie usług wyspecjalizowanych w gospodarce Stanów Zjednoczonych	Uczeń: • przedstawia cechy ukształtowania powierzchni Ameryki Północnej i Ameryki Południowej na podstawie map • przedstawia sposoby ochrony przed nadchodzącym cyklonem na podstawie wybranych źródeł informacji • przedstawia działania człowieka mające na celu ochronę walorów przyrodniczych Amazonii • opisuje problemy ludności mieszkających w slamsachna podstawie materiałów źródłowych • ocenia wpływ przemysłu zaawansowanych technologii na rozwój gospodarki Stanów Zjednoczonych • ocenia rolę Stanów Zjednoczonych w gospodarce światowejna podstawie analizy danych statystycznych
IV. Australia i Oceania				
Uczeń: • określa położenie geograficzne Australii i Oceanii • wymienia największe pustynie	Uczeń: • charakteryzuje środowisko przyrodnicze Australii i Oceanii • charakteryzuje ukształtowanie	Uczeń: • wymienia cechy charakterystyczne poszczególnych typów klimatu w Australii na podstawie	Uczeń: • wyjaśnia wpływ położenia Australii na klimat • omawia zasoby wód artezyjskich i ich	Uczeń: • wykazuje zależność między klimatem a zasobami wód powierzchniowych w Australii

Australiina podstawie mapy • wyjaśnia znaczenie terminu *basen artezyjski* •wymienia endemity w Australii orazna wyspach Oceanii •przedstawia liczbę ludności i gęstość zaludnienia w Australii na podstawie mapy tematycznej i analizy danych statystycznych •wymienia największe miasta Australii oraz wskazuje jena mapie	powierzchni Australii •wymienia strefy klimatyczne w Australii •charakteryzuje wody powierzchniowe Australii •omawia czynniki przyrodnicze wpływające na rozmieszczenie ludności w Australii •omawia występowanie surowców mineralnych w Australii na podstawie mapy tematycznej	klimatogramów •omawia strefowość roślinną w Australii na podstawie mapy tematycznej •omawia bariery utrudniające zamieszkanie Australii •charakteryzuje rdzennych mieszkańców Australii •omawia cechy rolnictwa Australii na tle warunków przyrodniczych •przedstawia znaczenie turystyki w rozwoju gospodarki Australii i Oceanii	rolę w gospodarce Australii •wyjaśnia, dlaczego Australia jest atrakcyjna dla imigrantów •omawia znaczenie przetwórstwa przemysłowego i przemysłu zaawansowanych technologii w rozwoju Australii	• wykazuje zależność pomiędzy rozmieszczeniem ludności a warunkami naturalnymi występującymi w Australii •określa główne cechy gospodarki Australii na tle warunków przyrodniczych
V.Obszary okołobiegunowe				
Uczeń: • określa położenie geograficzne obszarów okołobiegunowych • wyjaśnia znaczenie terminów: *góra lodowa*, *pak lodowy*, *lądolód*, *lodowce szelfowe* • wymienia gatunki roślin i zwierząt na obszarach Arktyki i Antarktyki	Uczeń: • wymienia cechy środowiska przyrodniczego obszarów okołobiegunowych • charakteryzuje klimat Arktyki i Antarktyki • wymienia zagrożenia środowiska przyrodniczego obszarów polarnych	Uczeń: • opisuje zjawisko dnia polarnego i nocy polarnejna obszarach okołobiegunowych • charakteryzuje ludy zamieszkujące Arktykę oraz warunki ich życia	Uczeń: • porównuje środowisko przyrodnicze Arktyki i Antarktyki • wyjaśnia, dlaczego Antarktyda jest największą pustynią lodową • omawiastatus prawny Antarktydy	Uczeń: • omawia skutki zmian klimatu w środowisku geograficznymobszarów polarnych